

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, /elektron. znacznik czasu/
DPS-I.055.15.2025

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji

Szanowna Pani,
na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), w związku z petycją w sprawie wprowadzenia dodatku dopełniającego do renty socjalnej dla osób bez niezdolności do samodzielnej egzystencji, proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej systematycznie wprowadza do porządku prawnego zmiany regulacji, które przewidują dodatkowe wsparcie osób z niepełnosprawnościami, dostosowując jego formy i zakres do zmieniającej się sytuacji społecznej i ekonomicznej. Działania te, kierowane do grup szczególnie wrażliwych, podejmowane są w ramach systemu pomocy społecznej, systemu świadczeń rodzinnych oraz wsparcia osób z niepełnosprawnościami.

Przesłanki przyznania świadczenia w postaci renty socjalnej reguluje ustawa o rencie socjalnej. Na jej podstawie renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

1) przed ukończeniem 18. roku życia,

- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej – przed ukończeniem 25. roku życia,
- 3) w trakcie kształcenia w szkole doktorskiej, studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy. Ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonuje lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Tytułem do otrzymywania renty socjalnej jest zatem posiadanie orzeczenia o całkowitej niezdolności do pracy oraz jednocześnie powstanie naruszenia sprawności organizmu powodującego niezdolność do pracy w okresach wskazanych w art. 4 ustawy o rencie socjalnej. Do nabycia prawa do renty socjalnej nie jest wymagane posiadanie stażu pracy.

Wskazana powyżej ustawa stanowi, że renta socjalna wynosi 100% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy ustalonej i podwyższonej zgodnie z ustawą o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Kwota renty socjalnej jest corocznie waloryzowana. Podwyższenie renty socjalnej następuje z urzędu, a jeżeli wypłata renty została wstrzymana - po jej wznowieniu. Od dnia 1 marca 2025 r. kwota renty socjalnej wynosi 1878,91 zł.

Odnosząc się do kwestii zmiany ustawy o rencie socjalnej należy zauważyć, że inicjatywa ustawodawcza w tym zakresie należała do obywateli – obywatelski projekt ustawy o zmianie ustawy o rencie socjalnej został złożony w Sejmie RP IX kadencji, a Sejm RP X kadencji podjął prace nad

projektem. Uchwalona w dniu 27 września 2024 r. ustawa o zmianie ustawy o rencie socjalnej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz.1615) wprowadziła dodatek dopełniający w wysokości 2520 zł (od 1 marca br. 2610,72 zł.) przysługujący osobie uprawnionej do renty socjalnej, będącej całkowicie niezdolną do pracy oraz do samodzielnej egzystencji. Kwota dodatku jest waloryzowana. Ponadto, ustawa zawiera zmianę zasad łączenia renty socjalnej z rentą rodzinną poprzez podniesienie limitu łącznej kwoty obu świadczeń do kwoty 300% najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Aktualnie w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie są prowadzone prace w kierunku zmiany ustawy o rencie socjalnej.

W celu pokrycia kosztów opieki oraz rehabilitacji osoby niepełnosprawnej Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przygotowało ustawę o świadczeniu wspierającym. Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz. U. poz. 1429, z późn. zm.) weszła w życie 1 stycznia 2024 r. Świadczenie wspierające przysługuje osobie w wieku od ukończenia 18. roku życia posiadającej decyzję ustalającą poziom potrzeby wsparcia, o której mowa ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, jeżeli potrzebę wsparcia określono na poziomie od 70 do 100 punktów w skali potrzeby wsparcia.

W zależności od otrzymanego poziomu potrzeby wsparcia przysługuje określona w ustawie wysokość świadczenia. Celem świadczenia wspierającego jest udzielenie osobom niepełnosprawnym, mającym potrzebę wsparcia, pomocy służącej częściowemu pokryciu wydatków związanych z zaspokojeniem szczególnych potrzeb życiowych tych osób.

Osoba zainteresowana wsparciem powinna złożyć wniosek do wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności, który wydaje decyzję ustalającą poziom potrzeby wsparcia, a po jej otrzymaniu - złożyć wniosek o świadczenie wspierające do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Kwota świadczenia wspierającego wynosi od 40% do 220% renty socjalnej, w zależności od poziomu potrzeby wsparcia osoby z niepełnosprawnością. Wraz z coroczną waloryzacją renty socjalnej, waloryzowana będzie również wysokość świadczenia. Osobie z niepełnosprawnościami, spełniającej ustawowe warunki, świadczenie wspierające przysługuje bez względu na wysokość osiąganego przez nią, jej opiekuna lub członków jej rodziny dochodu.

Jednocześnie informuję, że osoby z niepełnosprawnościami znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej i dochodowej mogą korzystać ze wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej, która jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Zasady i tryb przyznawania tych świadczeń reguluje ustawa o pomocy społecznej.

Rolą pomocy społecznej jest zatem w pierwszej kolejności wspieranie osoby (rodziny) w jej wysiłkach zmierzających do zaspokojenia potrzeb bytowych, tak by stała się ona samowystarczalna. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, zaś potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej. Wśród przesłanek umożliwiających

uzyskanie pomocy są między innymi niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba.

Świadczeń z systemu pomocy społecznej udziela się co do zasady na wniosek osoby zainteresowanej. Sytuacja każdej osoby lub rodziny wymagającej wsparcia rozpatrywana jest indywidualnie, a pomoc powinna być dostosowywana do zdiagnozowanych potrzeb wynikających z trudnej sytuacji, w jakiej dana osoba lub rodzina się znajduje. W każdym przypadku, o tym czy dana osoba (rodzina) kwalifikuje się do otrzymania świadczeń z pomocy społecznej (oraz ich zakresu i formy) decyduje dyrektor (kierownik) ośrodka pomocy społecznej (właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenia) na podstawie informacji zebranych podczas rodzinnego wywiadu środowiskowego przeprowadzanego przez pracownika socjalnego. Osobie niezadowolonej z podjętej decyzji przysługuje prawo do wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego. Osoba i rodzina niezadowolona z działalności ośrodka pomocy społecznej może również złożyć skargę do rady gminy.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej uzależnione jest od wysokości dochodu. Kryteria dochodowe podlegają weryfikacji co 3 lata, z uwzględnieniem wyniku badań progu interwencji socjalnej. Od 1 stycznia 2025 r. kryterium dla osoby samotnie gospodarującej wynosi 1010 zł, natomiast dla osoby w rodzinie 823 zł.

Obok kryterium dochodowego powinien wystąpić co najmniej jeden z powodów wymienionych w art. 7 pkt 2-15 ustawy o pomocy społecznej, np. niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba i inne.

Wśród wymienionych w przepisach ustawy o pomocy społecznej świadczeń pieniężnych znajdują się między innymi zasiłki okresowe

(przystępujący w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień z innych systemów zabezpieczenia społecznego) i zasiłek celowy (może być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wyrobów medycznych i leczenia, ogrzewania, w tym opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu), o które mogą ubiegać się osoby i rodziny, jeżeli ich dochód jest niższy od odpowiedniego kryterium dochodowego.

Podkreślenia wymaga jednocześnie fakt, że przekroczenie kryterium dochodowego przez osobę pobierającą lub ubiegającą się o świadczenie z pomocy społecznej nie uniemożliwia otrzymania wsparcia. W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobom i rodzinom, których dochody przekraczają kryteria dochodowe, możliwe jest przyznanie pomocy finansowej w formie bezzwrotnego specjalnego zasiłku celowego lub zasiłku okresowego, celowego lub pomocy rzeczowej pod warunkiem zwrotu części lub całości kwoty zasiłku albo wydatków na pomoc rzeczową.

Informuję także, że jednym z zadań pracownika socjalnego jest praca socjalna, która prowadzona jest z osobami i rodzinami bez względu na posiadany dochód i polega m.in. na udzieleniu pomocy osobie, rodzinie, w uzyskaniu odpowiedniego poradnictwa (prawnego, psychologicznego, rodzinnego), pomocy w załatwianiu spraw urzędowych tych osób w różnych urzędach i instytucjach i innych spraw, które mogą przyczynić się do rozwiązania powstałych problemów życiowych i poprawy sytuacji danej osoby czy rodziny.

Osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej mogą również ubiegać się o wsparcie w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028. Program ten skierowany jest do dzieci i osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub niepełnosprawnych (w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych). Dodatkowo program dofinansowuje dowóz posiłków osobom niewychodzącym z domu ze względu na podeszły wiek czy niepełnosprawność, które same nie są w stanie posiłku przygotować. Z uwagi na podwyższenie kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania ze wsparcia w ramach programu, pomoc otrzymają osoby o dochodach nieprzekraczających 200 % kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Zasiłek pielęgnacyjny adresowany do osób niepełnosprawnych jest świadczeniem rodzinnym finansowanym z budżetu państwa, którego wysokość podlega procedurze weryfikacji przewidzianej dla świadczeń rodzinnych, określonej w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2025 r., poz. 1208). Zgodnie z art. 18 ww. ustawy o świadczeniach rodzinnych, kwoty świadczeń rodzinnych (w tym kwota zasiłku pielęgnacyjnego), podlegają weryfikacji co 3 lata, z uwzględnieniem wyników badań progu wsparcia dochodowego rodzin. Próg wsparcia dochodowego rodzin bada i przedstawia Instytut Pracy i Spraw Socjalnych. Procedurę weryfikacji świadczeń rodzinnych określa art. 19 ustawy o świadczeniach rodzinnych, który m.in. stanowi o udziale Rady Ministrów i Rady Dialogu Społecznego w procesie ustalania ww. kwot świadczeń rodzinnych. Ostateczne rozstrzygnięcie o zakresie zmian ww.

kwot w ramach danej weryfikacji, dokonywane jest przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia.

Najbliższa weryfikacja kwot świadczeń rodzinnych, w tym kwoty zasiłku pielęgnacyjnego zgodnie z ustawowo określonymi zasadami weryfikacji, przewidziana jest na 2027 r. i również wówczas decyzję o jej zakresie podejmie Rada Ministrów.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku

Beata Karlińska
Dyrektor
Departamentu Pomocy Społecznej
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/